

NORSK SELSKAP FOR 1700-TALLSSTUDIER

BULLETIN

VOL. 8/9

MARS 2007

INNHOLD:

VELKOMMEN TIL NORSK SELSKAP FOR 1700-TALLSSTUDIER	S. 2
ÅRETS BULLETIN	S. 2
INVITASJON TIL 5. NASJONALE 1700-TALLSKONFERANSE	S. 3
NYTT FRA STYRET	S. 8
NYTT FRA ISECS	S. 10
NYE DOKTORGRADSPROSJEKTER	S. 11
KALENDER 2007	S. 13
ANNET NYTT	S. 14
BERETNING FRÅ STYRET 2003–2005	S. 16
REFERAT FRÅ GENERALFORSAMLING 24.09.2005	S. 18
PUBLIKASJONER 2005	S. 19
PUBLIKASJONER 2006	S. 25
MEDLEMMER 2007	S. 30

VELKOMMEN TIL NORSK SELSKAP FOR 1700-TALLSSTUDIER

1700-tallet får stadig mer oppmerksomhet i både nasjonal og internasjonal forskning. Den økte interessen kan skyldes at det er i denne perioden den moderne verdensanskuelsen finner sin form. Tankeformer og ideer fra 1700-tallet er viktige fordi de strukturerer vår virkelighetsoppfatning og våre forestillinger den dag i dag.

Norsk selskap for 1700-tallsstudier har som formål å fremme interessen for 1700-tallsforskning i Norge. Selskapet samler forskere og andre akademikere som arbeider profesjonelt med 1700-tallet som kunnskapsområde, samt studenter og andre spesielt interesserte. Foruten å fremme 1700-tallsforskningen i Norge fungerer selskapet som et nasjonalt forskernettverk og åpner for internasjonal kontakt gjennom tilslutning til *International Society for Eighteenth-Century Studies*.

Som medlem i selskapet får man tilsendt den årlige nyhetsbulletinen, og man kan delta på selskapets konferanser og generalforsamlinger. Medlemskap koster kr. 250,- for to år. Mer informasjon om selskapet finnes på www.1700-selskapet.org.

ÅRETS BULLETIN

Denne bulletinen er et dobbelnummer, med informasjon om aktiviteter og publikasjoner fra både 2005 og 2006. Men viktigst er kanskje invitasjonen til selskapets femte nasjonale konferanse, som i år finner sted i Bergen 12.–15. september (s. 3). Styret har dessuten invitert stipendiatene blant medlemmene til å gi en kort presentasjon av sine doktorgradsprosjekter i dette nummeret (s. 11).

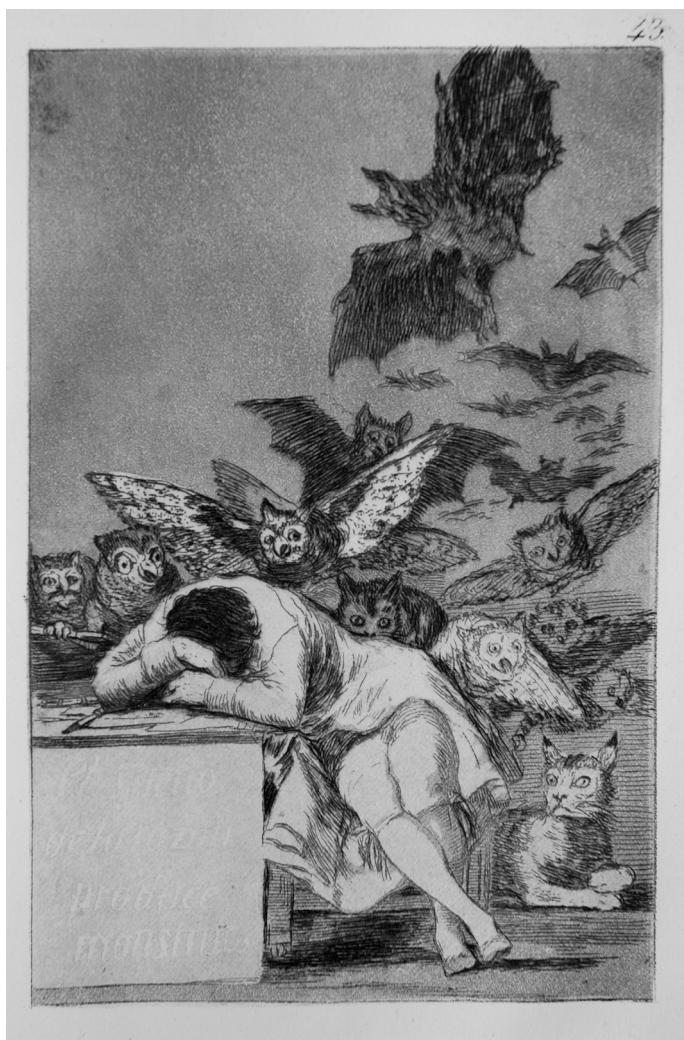
Bulletinen vil bli å finne på selskapets nettsider, www.1700-selskapet.org.

Redaktør for vol. 8/9 2007 er Camilla Kolstad Danielsen. Takk til styret og andre bidragsytere for innsendt materiale! Tidsfrist for innsending av stoff til vol. 10 er 15. januar 2008.

NORSK SELSKAP FOR 1700-TALLSSTUDIER

inviterer til sin femte nasjonale konferanse i Bergen 13.–15. september 2007 med temaet

OPPLYSNING – MOTOPPLYSNING

Francesco Goya: «Fornuftens søvn skaper monstre» (1797)

**Påmeldingsfrist 1. mai 2007
Frist for innsending av abstracts 1. juni 2007**

Vi ber om bidrag på 20 minutter fra selskapets nåværende medlemmer og andre interesserte. Innleggene den første dagen holdes på engelsk, de resterende dagene på et skandinavisk språk eller på engelsk (valgfritt).

Konferansen tar utgangspunkt i de siste årenes diskusjon om opplysningsbegrepet. Fra flere hold har termen «opplysningstid» blitt utfordret: Er betegnelsen dekkende for mange av de idéstrømninger som stod sentralt på 1700-tallet? Mye taler for at «opplysningsbevegelsen» var et langt mer sammensatt fenomen enn hva den gjerne fremstilles som. For det attende århundret rommet en rekke intellektuelle og åndelige tradisjoner som i liten grad synes forenlig med den konvensjonelle forestillingen om et århundre i fornuftens tegn. Det dreier seg blant annet om religiøse, mystiske og politisk reaksjonære bevegelser som i ettertidens fremstillinger har fremstått som marginale, heterodokse og omstridte. Langt på vei har historien til disse bevegelsene blitt innskrevet i seierherrenes perspektiver, som opplysningsfiender. Med tittelen *Opplysning – motopplysning* inviterer vi til å ta opp dynamikken i forholdet mellom radikale, moderate og reaksjonære krefter og bevegelser, mellom vinnerne og taperne, og – ikke minst – historieskrivingen om dem.

Torsdag 13. september: Radikal opplysning

Den første dagen tar utgangspunkt i historikeren Jonathan Israels skille mellom «moderat» og «radikal» opplysning fra hans banebrytende studie, *Radical Enlightenment* (2001). Israel nyanserer den tradisjonelle opposisjonen mellom opplysning og reaksjon ved å inndele det politiske feltet i tre hovedstrømmer: de radikale opplyserne, de moderate og motstanderne. Den radikale opplysningen tar kompromissløst utgangspunkt i et sekulært grunnstandpunkt, avviser alt overnaturlig og dyrker toleranse. Det er særlig den som foregriper moderne verdier og som det derfor er viktig å identifisere og forstå. Det inviteres spesielt til foredrag som tar opp radikalisme i ulike versjoner og på ulike arenaer.

Fredag: 14. september: Reiser og visjoner

Denne dagen vil toposene *reiser* og *visjoner* få en spesiell aksentuering. Reisen er ikke minst aktuell fordi den gjerne skildrer møtet med fremmede sivilisasjoner og tanketradisjoner som allerede på 1700-tallet ble en anledning til kulturell selvrefleksjon. Slik blir reisen både direkte og indirekte en anledning til å tematisere opplysnings grenser. Det inviteres spesielt til foredrag om reiselitteratur og reisen som fenomen, samt om spesielle forestillingsverdener (sekulære og religiøse) som kan sette den brokete opplysningsiden i relief.

Lørdag 15. september: Høy og lav opplysning

Den tredje dagen tar vi opp forskjellene og forholdet mellom «høy» og «lav» opplysning. Temaet gir anledning til å drøfte forholdet mellom den institusjonsdrevne, mer eller mindre moderate og den radikale, opposisjonelle opplysning, mellom sentrum og periferi, vitenskapsselskaper og det lesende publikum, lek og lerd, «høy» og «lav» (mht stand, kjønn, religiøsitet eller etnisitet o.a.). Under overskriften er det rom for foredrag om mange under tema, for eksempel om publikasjonsvirksomhet.

PROGRAM

Konferansens faglige del finner sted ved Universitetet i Bergen.

Onsdag 12. september: workshop for doktorander

Torsdag 13. september: *Radikal opplysning*

11.00–12.00: Registrering

12.00–14.00: Gjesteforelesning ved Jonathan Israel

14.30–16.00: Papers

16.30–18.00: Papers

1915–: Mottagelse ved Lepramuseet, St. Jørgens hospital

Fredag 14. september: *Reiser og visjoner*

09.00–11.00: Papers

11.00–12.00: Generalforsamling i *Norsk selskap for 1700-tallsstudier*

13.00–14.30: Papers

15.00–16.30: Papers

17.30–: Byvandring i 1700-tallets Bergen ved Gunnar Staalesen

20.00–: Festmiddag i Knut Fægris hus, Villaveien 9

Lørdag 15. september: *Høy og lav opplysning*

10.00–12.00: Papers

13.00–15.00: Gjesteforelesning ved Thomas Bredsdorff

15.00–16.00: Prosjektutvikling og samarbeidsmøte

WORKSHOP FOR FORSKERREKRUTTER

Med forbehold om tilstrekkelig påmelding arrangeres det workshop for forskerrekrutter onsdag 12. september. Denne ledes av Jonathan Israel. Påmeldingsfrist til workshop er den samme som til konferansen, **1. mai**. Abstracts til workshoppen skrives på engelsk og sendes til konferanse@1700-selskapet.org innen **1. juni**. Manus til workshoppen sendes innen **1. september**. Manus skal være på engelsk, maksimalt omfang er tolv sider. Workshopdeltakerne kan bearbeide og videreutvikle sine manus for formell faglig vurdering. Det tas sikte på at deltakelse i workshop med vurdert og akseptert bidrag kan godkjennes som 5 studiepoeng i Ph.d.-utdannelsen.

HOVEDINNLEDERE

Jonathan Israel er professor i moderne europeisk historie ved Princeton University. Hans standardverk om 1700-tallet, *Radical Enlightenment. Philosophy and the Making of Modernity 1650–1750* (2002) og den nye *Enlightenment Contested* (2006) gir en bred oversikt over motsetningene i europeisk åndsliv i den aktuelle perioden og tar særlig for seg den radikale filosofiens innflytelse. Israels drøfting av forholdet mellom radikal opplysning og moderat opplysning gir en svært god bakgrunn for å forstå en skikkelse som Holberg. En vesentlig styrke ved Israels tilnærming er at han behandler hele Europas åndsliv, også skandinaviske forhold.

Thomas Bredsdorff er professor i nordisk litteratur ved Universitetet i København. Med boken *Den brogede oplysning. Om følelsernes fornuft og fornuftens følelse i 1700-tallets nordiske litteratur* (2003) gir han et sammensatt bilde av 1700-tallet der blant annet pietisme og frimureri settes i forbindelse med fornuftsdyrkningen. I dette brokete landskapet behandles en rekke skandinaviske forfattere, som Ewald, Holberg, Wessel og Bellman.

PÅMELDING

Påmelding til konferanse og/eller workshop skjer via selskapets nettsider www.1700-selskapet.org innen **1. mai**. Påmelding til festmiddag sendes sammen med påmelding til konferansen. Frist for innsendning av abstracts til konferanse@1700-selskapet.org er **1. juni**.

Deltagelse fordrer medlemskap i *Norsk selskap for 1700-talls studier*. Konferanseavgiften er kr 150,- for medlemmer som har betalt medlemsavgift for perioden 2007/2008, og kr. 400,- for andre (hvorav kr 250,- er medlemsavgift). Studenter, pensjonister og andre ubemidlede betaler full konferanseavgift og halv medlemsavgift. Festmiddag koster kr. 275,-

Konferanseavgift (evt. pluss festmiddag, kr. 275,-) betales senest **1. september** til Norsk selskap for 1700-talls studier, v. Gina Dahl, Fagernes 15, N-5043 Bergen, kontonr. 6401 66 54572. Merk betalingen med eget navn og hva den gjelder.

konferanse@1700-selskapet.org
www.1700-selskapet.org

OVERNATTING

Deltakerene bestiller og betaler selv overnatting. Konferanseprisene under (pr. natt) kan fås ved følgende hoteller:

Bergen Scandic City (<http://www.scandic-hotels.no/bergencity>):

Moderne konferansehotell med få minutters gangavstand til sentrum og til konferanselokaler.

Enkeltrom m/frokost: 790,-

Dobbelrom m/frokost: 990,-

Booking på bergencity@scandic-hotels.com eller +47 55 30 90 80, oppgi konferansekode: UIB130907.

Steens hotell (<http://www.steenshotel.no/>)

Lite familiehotell på Nygårdshøyden. Få minutters gangavstand til konferanselokaler. Begrenset antall rom.

Enkeltrom 630,-

Dobbelrom 790,-

Booking på +47 55 30 88 88, oppgi «1700-tallskonferanse».

Park hotell (http://www.dehistoriske.no/park_pension/)

Koselig pensjonat på Nygårdshøyden. Få minutters gangavstand til konferanselokaler. Begrenset antall rom.

Enkeltrom 800,-

Dobbelrom 950,-

Booking på +47 55 54 44 00, oppgi «1700-tallskonferanse».

Montana vandrerhjem (www.montana.no).

Vandrerhjem. Bussforbindelse til sentrum (ca 20 minutter).

Enkeltrom 350,-

Dobbelrom 460,-

Booking på booking@montana.no, oppgi «1700-tallskonferanse». Nærmore opplysninger om bestilling og avbestillingsvilkår fås fra Montana.

NYTT FRA STYRET

Styret i Norsk selskap for 1700-tallsstudier har følgende medlemmer:

Leder: Jørgen Sejersted (Universitetet i Bergen),

Nestleder: Aslaug Nyrnes (Høgskolen i Bergen)

Kasserer: Gina Dahl (Universitetet i Bergen)

Sekretær: Torill Steinfeld (Universitetet i Oslo)

Styremedlem: Knut Ove Eliassen(NTNU)

Varamedlem m. ansvar for nettsted: Jon Holm (Universitetet i Oslo)

Varamedlem m. ansvar for Bulletin: Camilla Danielsen, (Cappelen Akademisk Forlag)

Styret kan kontaktes på bergen@1700-selskapet.org

Kunne du tenke deg et styreverv eller et verv som delegat? Ta kontakt med valgkomiteen, Svein-Eirik Fauskevåg (svein.eirik.fauskevaag@hf.ntnu.no) eller Marie-Theres Federhofer (marie-theres.federhofer@hum.uit.no).

Fornying av medlemskap 2007–2008

Alle medlemmer må fornye sitt medlemskap for perioden 2007–2008. Kontingent for denne perioden (gjelder for to år) er kr. 250,-. Studenter og pensjonister betaler halv pris, mens institusjoner betaler dobbelt.

Norsk selskap for 1700-tallsstudier betaler årlig avgift for hvert medlem til ISECS. Det er derfor avgjørende for selskapets økonomi at medlemmene betaler sin kontingent.

Denne betales til:

Norsk selskap for 1700-tallsstudier
v/Gina Dahl
Fagernes 15
N-5043 Bergen

Kontonummer: 6401.66.54572

Merk innbetalingen med eget navn og «Kontingent 2007–2008»!

Deltagelse på selskapets konferanse forutsetter medlemskap og betalt kontingent. For medlemmer som skal delta på høstens konferanse, kan kontingent betales sammen med konferanseavgift, **innen 1. september**.

Medlemsverving

Kjenner du noen som kanskje ikke er med i selskapet, men kan være interessert i å melde seg inn? Be i så fall om en ekstra bulletin, eller henvis vedkommende til www.1700-selskapet.org.

Ekstraordinært valg av ny leder

Siden styret ble valgt under generalforsamlingen i Bø, i september 2005, har styret fordelt verv (med mandat fra generalforsamlingen) og supplert seg med ett medlem. Otto Christensen (Høgskolen i Telemark) måtte trekke seg fra styret våren 2006, og styret ble supplert med Jørgen Sejersted, som samtidig overtok som leder etter Gina Dahl. Ettersom neste konferanse skal holdes i Bergen vurderte styret det som hensiktsmessig og nødvendig å styrke styret og arrangementsgruppen med et medlem som er fast ansatt ved Universitetet i Bergen. Jørgen Sejersted er førsteamanuensis i Nordisk litteratur ved Universitetet i Bergen, og det øvrige styret er meget tilfreds med at han var villig til å gå inn som leder for styret og ta del i arbeidet med å arrangere konferansen

Oppdatering av adresser og e-postliste

Ved siden av den årlige bulletinen får selskapets medlemmer informasjon fra styret gjennom en felles e-postliste. Det er viktig at alle som nylig har endret adresse eller e-postadresse melder fra om dette til sekretæren for å holde listen oppdatert.

ved Torill Steinfeld

**bergen@1700-selskapet.org
www.1700-selskapet.org**

NYTT FRA ISECS

Norsk selskap for 1700-tallsstudier er et konstituerende selskap innenfor paraplyorganisasjonen ISECS, International Society for Eighteenth-Century Studies. Avgiften i det norske selskapet dekker medlemskap internasjonalt.

E-posttillatelse

Medlemmer som ønsker å motta e-post direkte fra ISECS må fylle ut et skjema der de gir tillatelse til dette. Slik direkteregistrert e-postadresse er nødvendig for å kunne stemme elektronisk ved ISECSs valg. Skjemaet kan fås via www.isecs.org.

Valg 2007

Medlemmene i det norske selskapet har stemmerett ved styrevalg i ISECS og kan også stille som kandidater til styreverv. For å stemme elektronisk må man registrere sin e-postadresse (se over). Valgresultatet for nytt styre i ISECS offentliggøres under sommerens konferanse i Montpellier.

Konferanse 2007

ISECS arrangerer en internasjonal 1700-tallskonferanse hvert fjerde år. I år går den tolvte konferansen av stabelen i Montpellier 8–15. juli. Mer informasjon om konferansen (inkl. program) finnes på www.congreslumieres2007.org.

Katalog

På sine hjemmesider har ISECS en søkbar katalog der alle medlemmene kan registrere seg. Et godt utgangspunkt for å finne fram til likesinnede i hele verden!

Delegat

For å lette kontakten med ISECS ønsker Norsk selskap for 1700-tallsstudier en fast delegat som kan delta på internasjonale styremøter og ta seg av nødvendig korrespondanse med det internasjonale selskapet i perioden 2007–2011.

Ved Camilla Danielsen

www.isecs.org

NYE DOKTORGRADSPROSJEKTER

Til dette nummeret av selskapets bulletin ble nye stipendiater invitert til å gi en kort presentasjon av sitt doktorgradsprosjekt. Her følger to slike presentasjoner.

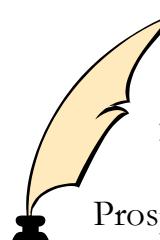
Aspaas, Per Pippin: *Maximilian Hell and Joannes Sajnovics, from Vienna to Vardøhus 1768–1770. Two Jesuit Scientists Exploring the Far North*, Institutt for historie, Universitetet i Tromsø.

En av de aller første vitenskapelige ekspedisjonene til Nord-Norge ble utført av to jesuitter fra Østerrike og Ungarn – Maximilian Hell og Johannes Sajnovics – i årene 1768–1770. Hovedformålet med ekspedisjonen var at Pater Hell på vegne av den dansk-norske kongen skulle observere planeten Venus' passering foran sola 3. juni 1769, fra Vardøhus. Dette var en begivenhet som vakte mye oppmerksomhet, især fordi det var en sjeldent anledning til å beregne de ennå usikre avstandene i solsystemet. Store summer ble brukt på tilsvarende ekspedisjoner verden over, bl.a. var et av hovedformålene med James Cooks første jordomseiling at han skulle observere den samme passasjen fra det nyoppdagede Tahiti.

Vardø-ekspedisjonen resulterte ikke bare i viktige astronomiske data, men også i en rekke vitenskapelige avhandlinger, om nordlyset, om solas avstand fra jorda, om bredde- og lengdegrad for steder i Norge, og om samisk og ungarsk språk. Planen om et trebinds praktverk med tittelen *Expeditio litteraria ad Polum arcticum* ble imidlertid aldri fullført. Ekspedisjonen vakte betydelig nasjonal og internasjonal oppmerksomhet i samtiden, men er forholdsvis lite behandlet i moderne forskningslitteratur.

Aspaas har hovedfag i latin og arbeider med å analysere ekspedisjonen i en kultur- og vitenskapshistorisk kontekst samt utgi dagboksnotater og andre upubliserte manuskripter på latin, med engelsk oversettelse og kommentarer. PhD-avhandlingen skal etter planen innleveres vinteren 2007/2008.

Kontaktinformasjon: perpa@sv.uit.no
 www.uit.no/historie/ansatte/24

Roos, Merethe: *På kunstens premisser? En teologihistorisk studie av den åndelige sangens utvikling med utgangspunkt i de tyske miljøer i København 1770–1800*, Det teologiske Menighetsfakultet.

Prosjektets fremste mål er å belyse hvor vidt musikk kan uttrykke idéhistoriske endringer i konteksten. Utgangspunktet for undersøkelsene er verker fra genren *Geistliche Lied*, komponert og fremført i tilknytning til Københavns aristokratiske elite i perioden 1770–1800. En rekke av disse verkene, som blant annet ble skrevet av Johann Christoph Friedrich Bach og Friedrich Kunzen, avviker fra samtidens forståelse av hvordan den *Geistliche Lied*

skal komponeres. Verkene ble imidlertid skapt i omgivelser hvor en forståelse av at kunsten kan formidle en religiøs mening delvis erstatter en institusjonell religion. Hypotesen er følgelig at disse endringene kan ses i lys av den kunstreligion som vokser frem i omgivelsene, og at kunstutøvelse derav blir et uttrykk for en alternativ religiøsitet i de miljøene som undersøkes.

Avhandlingen er tverrfaglig og baserer seg på analyser av både tekst og musikk. Metodisk blir Quentin Skinner og Reinhart Koselleck viktige forutsetninger, siden begge åpner for at grundige kontekstuelle studier kan belyse et verks meningspotensial. Deres teorier blir i dette arbeidet overført på musikk som meningsbærende tegnsystem.

Avhandlingsarbeidet utføres ved Institutt for kirkehistorie, MF, Oslo, i nært samarbeid med Center for Studiet af Kulturarven fra Middelalderens Ritualer, Teologisk fakultet, Københavns Universitet. Prosjektets hovedveileder er rektor prof. Dr. theol. Vidar L. Haanes, og avhandlingen forventes ferdigstilt medio 2007.

Kontaktinformasjon: merethe.roos@mf.no

Til sist informasjon om en nyavlagt grad: Gunnar Sivertsens *Kilden til Jeppe paa bjørget*. Sivertsen viser her hvordan Holbergforskningen har behandlet Holbergs forelegg, Jakob Bidermanns latinske roman *Utopia* (1640). I stedet for å lese originalen, har man basert omtalen av forholdet mellom komedie og roman på en kort gjendiktning som Knud L. Rahbek gjorde av romanens hovedhandling.

For mer informasjon, se
www.hf.uio.no/forskning/dok-disp/2006/sivertsen
eller oppslag i Uniforum
<http://wo.uio.no/as/WebObjects/avis.woa/wa/visArtikkel?id=34046&del=uniforum>.

Se publikasjonslista for øvrige doktorgrader avgått i Norge i 2005 og 2006.

KALENDER 2007

Hele 2007, hele verden

Den 23. mai 2007 er det 300 år siden Carl von Linné ble født, noe som feires storstilt i grannelandet. Særlig ved Universitetet i Uppsala er aktiviteten høy, med en rekke konferanser og arrangementer gjennom hele 2007. For en begrenset oversikt, se <http://www.uu.se/linne2007>

6. mars, Oslo:

Demokratiprojektet arrangerte åpent halvdagsseminar med temaet *Politisk kultur under det gamle regimet*. Foredrag ved Eva Österberg (Lund), Karin Sennefelt (Uppsala) og Knut Dørum (Oslo). Kontakt hilde.sandvik@iakh.uio.no eller se prosjektets nettside.

9. mars, Erkebispegården i Trondheim

DKNVS arrangerte Høytidsmøte der professor Per Magnus Jørgensen, Botanisk institutt, Universitetet i Bergen holder foredraget: *Blomsterkongen og Biskopen – om kontakten mellom Linné og Gunnerus*.

23–25 mars, Göteborg:

Symposiet *Kunskapens vägar*, svenska Sällskapet för 1700-talsstudier. Kontakt: Maria Cavallin Aijmer, Maria.Cavallin@history.gu.se.

7–8 mai, Trondheim:

Prosjektet «I skyggen av Opplysningen» arrangerer seminaret *A l'ombre des Lumière*s. Kontakt: Knut Ove Eliassen, knut.eliasen@hf.ntnu.no, og Svein-Eirik Fauskevåg, svein.eirik.fauskevaag@hf.ntnu.no.

8. mai, Oslo:

Demokratiprojektet arrangerer åpent halvdagsseminar med temaet *Foreningsdannelse og folkestyre. Den politiske dimensjon ved klubbvesen og omgangsformer i de skandinaviske land i tiårene før og etter 1789*. Foredrag ved Kai Østberg (Oslo), Julianne Engelhardt (København) og Ida Bull (Trondheim). Kontakt hilde.sandvik@iakh.uio.no eller se prosjektets nettside.

2–6 juli, Montpellier (Frankrike):

ISECS arrangerer seminar for unge forskere: *The body and its image, health, humours, illnesses*. Se: http://www.isecs.org/isecs_sieds/_pages_english/events.

7–14 juli, Montpellier (Frankrike):

ISECS arrangerer *XIIth International Enlightenment Congress*.
Se <http://www.congreslumieres2007.org>

13–15 august, Reykjavík:

Symposium og workshop *Nya perspektiv på upplysningen i Norden* (under planlegging). Kontakt Ragnhildur Bragadóttir, ragnhildur.bragadottir@biskup.is.

12–15 september, Bergen:

Norsk selskap for 1700-tallsstudier inviterer til nasjonal konferanse: *Opplysning – motopplysning*. Se informasjon ellers i bladet og på www.1700-selskapet.org

november, Paris:

Prosjektet «I skyggen av Opplysningen» planlegger et todagers seminar ved Maison des sciences de l'homme. Tema for første dag: Frihet og nødvendighet
Tema for andre dag: Litteratur og etnografi: Ideen om «den fremmede». Arbeidsspråk blir fransk. Kontakt: Trude Kolderup, trude.kolderup@hf.ntnu.no

ANNET NYTT

Forskningsprosjektet *I skyggen av Opplysningen* startet opp høsten 2006. Prosjektet er bemannet med to phd-ere, en post.doc og en forsker, samt to prosjektledere. Prosjektet er støttet av Norges forskningsråd. Deltagere er per dags dato:

Knut Ove Eliassen, prof., litt. vit., knut.eliaissen@hf.ntnu.no

Svein Eirik Fauskevåg, prof., fransk, svein.eirik.fauskevaag@hf.ntnu.no

Øyvind Gjems Fjeldbu, ph.d., fransk, oyvind.fjeldbu@hf.ntnu.no

Ingvild Hagen Kjørholt, ph.d., litt.vit., kjorholt@hf.ntnu.no

Trude Kolderup, post.doc., fransk, trude.kolderup@hf.ntnu.no

Anne Beate Maurseth, forsker, litt.vit. (ennå ikke tiltrådt),

anne.maurseth@hf.ntnu.no

I tillegg er Martin Wåhlberg, phd., fransk, wahlberg@hf.ntnu.no, knyttet til gruppen.

Prosjektet har en tredelt målsetting som rommer både en hermeneutisk og en diskursanalytisk problemstilling: 1. Prosjektet vil studere marginaliserte og tabulagte ideer, erkjennelsesteknikker og litterære uttrykk i Opplysningens århundre. 2. Prosjektet vil søke å justere de overleverte forestillinger om epoken med utgangspunkt både i lysmetaforen («fornuftens lys») og i epokens paradoksale fascinasjon av det «mørke», det ikke-artikulerte, det eventyrlige og det monstrøse. 3. Prosjektet vil utvikles innenfor en refleksjon over den historiske avstand som ligger mellom datiden og vår egen tid, samtidig som epokens tekster skal leses på sine egne premisser, så langt dette er mulig. På denne måten vil prosjektet søke å vise i hvilken grad Opplysningens marginaliserte aspekter er aktuelle når en vil forstå den kulturelle utvikling i Europa i tiden etter den franske revolusjon.

Prosjektets korpus vil i hovedsak bestå av filosofiske og skjønnlitterære tekster, særlig fordi århundrets romanproduksjon er spesielt velegnet for å

utforske på hvilken måte Opplysningen konfronterer diskursiv rasjonalitet med erfaring, spekulasjon og skeptisme. Opplysningens århundre er først og fremst fransk. Imidlertid vil også andre språkområder og nasjonallitteraturer bli trukket inn der dette er påkrevd for å virkelig gjøre prosjektets målsetting.

Ved Universitetet i Oslo har et annet forskningsprosjekt sett dagens lys: *Demokratisk teori og historisk praksis. Forutsetninger for folkestyre i Norge og andre land i den europeiske kulturkrets, ca. 1750 til 1850*. Prosjektet ser på hvordan historiske praksiser ga liv til den teoritradisjonen som eksisterer rundt demokratibegrepet. Helt fra revolusjonstiden på 1700- og 1800-tallet har universelle prinsipper hatt en viktig plass i politisk og teoretisk nytenkning, men denne tenkningen var samtidig en respons på og bearbeiding av ulike praktiske politiske erfaringer. Prosjektet undersøker med dette utgangspunktet hvordan fortidens kamper om makt og definisjoner er vevet inn i hverandre, først og fremst i skandinaviske land og særlig Norge, men konteksten er europeisk og dels amerikansk.

Deltakere er blant andre Odd Arvid Storsveen, Knut Dørum, Hilde Sandvik, Øystein Rian, Kai Østberg og Mona Ringvej. For mer informasjon, se: www.hf.uio.no/iakh/forskning/forskningsprosjekter/demokrati

Historien til Det kongelige norske vitenskabers selskab (DKNVS) skrives på nytt i disse dager, i anledning selskapets kommende 250-års jubileum i 2009. Fire forfattere er ansatt for å skrive en monografi innrettet mot et internasjonalt publikum. Brita Brenna, UiO, har ansvar for DKNVS' historie på 1700-tallet.

Kåre Tønnesson har nettopp avsluttet en flunkende ny biografi om Madame de Staël. Den har fått tittelen: *Madame de Staël. En helt uvanlig kvinne* (Aschehoug 2007).

BERETNING FRÅ STYRET 2003–2005

Styret har sidan generalforsamlinga i 2003 vore samansett slik:

Leiar: Otto. M. Christensen, Ex.phil./Kultur HiT, Bø.

Kasserar: Sven Arntzen, Ex.phil./Kultur HiT, Bø.

Sekretær: Olav Solberg, Nordisk, HiT, Bø.

Nestleiar: Ellen M. Krefting, Idéhistorie, UiO.

Medlem: Helge Jordheim, Germanistisk, UiO.

1. varamedlem: Jon Holm, Fransk, UiO (ansvarleg for website)

2. varamedlem: Camilla K. Danielsen, Litteraturvitenskap, NTNU, (ansvarleg for bulletin)

Valkomité:

Liv Bliksrud, Nordisk, UiO.

Knut Ove Eliassen, Litteraturvitenskap, NTNU.

Marie-Theres Federhofer, Germanistisk, UiTø.

Birger Solheim, Germanistisk,UiB.

Hovudoppgåva for styret har vore å arrangere nasjonal 1700-talskonferanse i 2005. Styret har hatt fleire møte og dessutan konferert per telefon med dette som sikte. Konferansen var halden i dagane 22. – 24. september 2005, ved Høgskolen i Telemark, Bø. Tittelen på konferansen var *Oppdagelsen av det politiske*, med følgjande tre delemne: «Politisk teori», «Lese- og skrivekultur» og «Kunst og samfunn». Invitere foredragshaldarar var Quentin Skinner, Cambridge University, Rebecka Lettevall, Södertörns Högskola, Jostein Fet, Høgskulen i Volda og Øystein Rian, Universitetet i Oslo. Det var god oppslutning om konferansen; mellom 40 og 50 medlemmer og andre interesserte var til stades. Konferansen var avslutta med festmiddag på Bø museum.

På forskarutdanningskurset som var avvikla i tilknytning til konferansen deltok tre studentar.

Konferansen fekk økonomisk støtte av Fritt Ord med 25 000,-, Nasjonalt forskerutdanningsutvalg for historisk-filosofiske fag 50 000,- og Høgskolen i Telemark, avdeling Bø med 5000,- kroner.

Styret har vidare sendt ut to bulletinar i løpet av perioden; i mars 2004 og i same månad 2005. Vinteren 2005 har styret dessutan oppdatert adresselister og nettstad, og endra domenenamn til www.1700-selskapet.org.

Bø 25.10.06, Olav Solberg

REGNSKAP FRA STYRET 2003–2005

Saldo ved overtagelse av konto i 2004 var kr. 24.012,-, i følge daværende kasserer Svein Arntzen. Regnskapet nedenfor gjelder konferansen i Bø, som var styrets hovedgeskjeft i 2003–2005. Ved det nye styrets overtagelse av konto 09.10.2006 var saldo kr. 38.647,-, i følge nåværende kasserer Gina Dahl.

Ved Camilla Danielsen.

Regnskap for konferanse *Oppdagelsen av det politiske*, september 2005

Inntekter:

Deltageravgift	kr. 3.800,-
Festmiddag	kr. 9.075,-
Støtte fra Høgskolen i Telemark	kr. 5.000,-
Bevilgning NFU-H	kr. 50.000,-
<u>Støtte fra Fritt Ord</u>	kr. 25.000,-
Sum inntekter	kr. 92.875,-

Utgifter:

Navnkort, registreringsmateriale (Høgskolen i Telemark)	kr. 380,-
Forfriskninger, frukt, diverse utstyr – konferanse	kr. 2.106,54
Lunsj, kaffe m.m. (ISS Facility Services)	kr. 5.948,-
Lunsj lørdag (Pizzafjøset, Bø)	kr. 2.250,-
Gavebøker til foredragsholdere (Peter Fjågesund)	kr. 900,-
Sekretærtyjenester	kr. 9.375,-
Festmiddag (Bø tradisjonsmat)	kr. 15.880,-
Vin, festmiddag (Vinmonopolet)	kr. 4.312,80
Tradisjonsøl – festmiddag (Halvor Nordal)	kr. 639,-
Serveringstjenester	kr. 1.350,00
Underholdning & kåseri, festmiddag – Vidar Lande	kr. 1.570,-
Opphold for foredragsholdere – Bø hotell	kr. 11.760,-
Utstilling på konferanse (Anne Mette Hegdahl)	kr. 2.000,-
Flyreise – Quentin Skinner	kr. 1.931,-
Tog, taxi, hotell Oslo – Q. Skinner v. H. Jordheim	kr. 2.049,-
Honorar/diett – Q. Skinner	kr. 2.000,-
Reise fly, taxi, tog, buss – Rebecca Lettevall	kr. 3.537,26
Honorar/diett – R. Lettevall	kr. 2.000,-
Reise – Øystein Rian	kr. 482,-
Honorar/diett – Ø. Rian	kr. 2.000,-
Reise – Jostein Fet	kr. 2.233,-
Honorar/diett – J. Fet	kr. 2.000,-
Avgift kodekort – Bø sparebank	kr. 20,-
<u>Gebyr valutaoverføring (2 x kr. 60)</u>	kr. 120,-
Sum utgifter	kr. 76.843,60

06.10.2006, Sven Arntzen, kasserer 2003-2005

REFERAT FRÅ GENERALFORSAMLING 24.09.2005

1. Godkjenning av innkalling.

Innkallinga vart godkjend, med merknad om at tidspunktet var uheldig sidan det var på tampen av konferansen. Dessutan vart det påpeika at sakspapira burde vore sende ut på førehand, og at eit par medlemmer utan e-post ikkje har fått sakspapir.

2. Orienteringssaker frå styret.

Formannen orienterte om førebuinga av konferansen. Forsamlinga gav styret ros for at ein hadde satsa på å få med nordistar og historikarar i selskapet, og for at det var drive eit visst rekrutteringsarbeid.

3. Rekneskap for perioden 2003–2005.

Det vart orientert om rekneskapen; rekneskapsoversyn blir sendt ut seinare.

4. Val av styre og valkomité for perioden 2005–2007.

Valkomitéen har bestått av Marie Theres Federhofer og Knut Ove Eliassen. Komitéen har levert denne innstillinga til styre og valkomité for neste toårsperiode: Styre: Aslaug Nyrnes (Bergen), Gina Dahl (Bergen), Torill Steinfeld (Oslo), Knut Ove Eliassen (Trondheim), Otto Christensen (Bø). Vararepresentantar: Camilla Danielsen (Oslo), med særleg ansvar for bulletinen, og Jon Holm (Oslo), med særleg ansvar for websider. Valkomité: Svein Erik Fauskevåg og Marie Theres Federhofer.

Forsamlinga godkjende samrøystes styre og valkomité. Styremedlemmene avgjer sjølv korleis dei vil fordele arbeidet. Det er føresetnaden at neste konferanse skal haldast i Bergen.

5. Val av internasjonal representant til ISECS.

Fram til 2005 har Solveig Schult Ulrichsen vore internasjonal representant, men ho ynskjer nå å trekke seg. Forsamlinga vedtok at det nye styret får fullmakt til å utnemne ny internasjonal representant innan 1. november; det må gjevest melding til det internasjonale styret om kven som sit i det norske styret, og kva funksjonar dei har.

6. Publisering av konferansebidrag frå Bø-konferansen.

Her vart det ein del diskusjon. Det vart argumentert for å gi ut ei eiga bok med alle bidrag, men samstundes vart det av andre peika på at det er mindre interessant nå enn tidlegare å publisere konferansebidrag som ikkje er *teljande* i det nye finansieringssystemet. Det nye styret får i oppdrag å drøfte og avgjere spørsmålet, med frist januar 2006.

7. Konferansen i 2007.

Konferansen i 2007 skal haldast i Bergen.

8. Eventuelt.

Det vart peika på at generalforsamlinga burde avviklast på eit betre tidspunkt, og det vart noko diskusjon om oppdatering av medlemsliste og revisjon av rekneskapen.

ved Olav Solberg

PUBLIKASJONER 2005

Har ikke ditt bidrag kommet med? Denne oversikten gjelder norske publikasjoner i 2005 som enten er registrert i alminnelige søkedatabaser eller er meldt direkte til bulletinens redaksjon. Vi tar forbehold om trykkfeil og feil i kildene.

Bøker:

Aspaas, Per Pippin & Hansen, Truls Lynne: *Maximilian Hell's geomagnetic observations in Norway 1769* (Tromsø Geophysical Observatory reports, no. 2), Tromsø, Tromsø Geophysical Observatory.

<http://geo.phys.uit.no/tgor/TGOR2.htm>

Bjercke, Alf R.: *De dansk-norske dragonregimenters rolle under den nordeuropeiske krise 1758–1762*, Oslo, A.R. Bjercke, 87 s. Forkortet utg. av forfatterens avhandling fra 1999 *Norwegische Kätnersöhne als königliche Dragoner* – inneholder også: *Dansk-norske leietropper i europeiske kriger 1689–1714*.

Bratbak, Bjørn & Nortsjenko, Aleksandr Nikolaevitsj: *Russerne i Eikvåg 1779–1780*, Sandnes, Commentum, 128 s.

Bull, Ida et. al. (red.): *Trøndelags historie* (3 bind), Trondheim, Tapir akademisk forlag. Bind 2: Audun Dybdahl, Ida Bull: *Fra pest til poteter: 1350 til 1850*, 480 s.

Døde i Idd 1720 til og med 1769 og 1770 til og med 1789, Idd og Enningdalens historielag, Halden, 140 s.

Frydenlund, Bård: *På vei inn i unionen: Anker-familien og Sverige* (redaksjon: Else Espeland), Oslo, Bogstad stiftelse / Bogstad gårds venneforening, 80 s.

Gravjord, Ingebjørg: «*De sal: folches kisteklæder*» i Bø gamle kyrkje: *Graver fra 1600- og 1700-åra*, Telemark museum, 118 s.

Hagen, Rune Blix: *Samer er trollmenn i norsk historie: trolldomsførfølgelsene av samer*, Kárájohka, álliðLágádus, 40 s. Sammendrag på nordsamisk ved Aage Solbakk.

Holck, Per: *Bernt Anker: Samtid, liv og forfatterskap*, Oslo, Solum, 182 s.

Hommerstad, Marthe: «*Mand af Mand gaaer før Qvinde af Mand*»: farbrorretten og odelsjenter på slutten av 1700-tallet og frem til Odelsloven av 1821, Oslo, Tingbokprosjektet, VI, 214 s. (Tingprosjektets publikasjoner: Avhandlinger, nr 23). Opprinnelig levert som forfatterens hovedoppgave i historie – Universitetet i Oslo, 2003.

Indahl, Trond et al.: *Hus i Bergen: Sær preg i arkitekturen*, Bergen, Vigmostad & Bjørke, 262 s. Innhold: Nonneseter Lungegården Rådstuplass Øvregaten 13 Nordre Muregården Strandgaten 53 68 70 Holbergallmenning 11 Klosteret 2 Pyttergrenden 3 Hollendergaten 10 Lille Øvregate 7 Krohnengssmauet 9 Damsgård hovedgård Sandviksveien 38 Amalie Skrams vei 20 Alvøen hovedbygning 4.

Jarnæs, Johan: *Jens Rathkes beretning fra oppholdet på Madeira og i Portugal i 1798–1799* (forord ved John Peter Collett), Oslo, Solum, 292 s.

Johansen, Birger: *Gården Klakken: Gnr 28 i Bjugn 1700–2000*, Bjugn, Bjugn bygdatunlag, 172 s.

Kant, Immanuel: *Kritikk av den rene fornuft*, oversatt av Steinar Mathisen, Camilla Serck-Hanssen og Øystein Skar, Oslo, Pax forlag, 736 s.

Kant, Immanuel: *Kritikk av den rene fornuft*, oversatt av Steinar Mathisen, Camilla Serck-Hanssen og Øystein Skar, innledende essay av Camilla Serck-Hanssen, Oslo, Bokklubben, XLIII, 694 s.

Knut Ingar Hansen: *Kongsvingers historie: Festningen og leiren 1682–1720*, Kongsvinger, Kongsvinger/Vinger historielag, 216 s.

Malthus, Thomas Robert: *Reisedagbok fra Norge 1799* (redigert av Patricia James, til norsk ved Thor Bryn), Oslo, Cappelen, 171 s. Inneholder den del av dagboken *The travel diaries of Thomas Robert Malthus* som omhandler oppholdet i Norge.

Maurseth, Anne Beate: *Opplysningens sjonglør: Denis Diderot 1713–1784*, Oslo, Humanist forlag, 255 s.

Mellemsether, Hanna (red.): *Historier fra et hus: Hans Nissen-gården*, Trondheim, Sverresborg, Trøndelag folkemuseum, 79 s. Christophersengården (Hans Nissen-gården), flyttet fra Olav Tryggvasons gate 44 i Trondheim til Trøndelag folkemuseum.

Pontoppidan, Erik: *Sannhet til gudfryktighet: Forklaring over Martin Luthers lille katekisme* (ny fornorsket utgave), Egersund, Det Alm. Samfund, 169 s.

Ronold, Knut Olav: *Stampboken: En bok om slekten til snekkermestrene Peter Holmer, Hans Rasch og Hans Stamp som kom fra Hertugdømmet Slesvig til Bergstaden Kongsberg på 1700-tallet*, Høvik, K.O. Ronold, 554 s.

Røgeberg, Kristin M. (red.): *Norge i 1743: Innberetninger som svar på 43 spørsmål fra Danske Kanselli*, Oslo, Solum 2003. Bind 3: Røgeberg, Kristin M.: *Akershus stiftamt, Buskerud, Vestfold, Telemark*, [2005].

Sjømilitært manntall 1706–1707 Rogaland: Howed Rulle og Matricul ower Søe Limitterne i Norge Udi Stavanger Ambt, Indrettet ved dend Allernaadigste anbefablede Commision, som har taget sin Begyndelse, Dend = 23. Octobris = 1706 (avskrift: Gustav Skorpe og Jørg Eirik Waula), Stavanger, Rogaland historie- og ættesogelag, 286 s.

Tjønneland, Eivind (red.): *Den Mangfoldige Holberg*, Oslo, Aschehoug 413 s.

Elisabeth Aasen: Holbergs forhold til Bergen – og til kvinner

Aslaug Nyrnes: «som om den onde skjebne ei gjaldt meg / men stedet» –

Holbergs Levnedsbrev lesne topologisk

Gunnstein Akselberg: Sosial- og kulturkonstruktivistiske trekk hjå Ludvig Holberg

Liv Bliksrud: Holberg og Norske Selskab

Knut Ove Arntzen: Holbergs teater mellom kunst og liv – fra burleske paradokser til reteatralisering

Frode Thorsen: «Naturlig sødhed» – om Holbergs musikalske smak

Gunnar Sivertsen: Epistel 66 og Jeppe paa Bierget

Anker Gemzøe: Holbergs komiske komplementaritet: Jean de France og Mascarade

Peter Christensen Teilmann: Holberg – og det tvivlsomme ægteskab

Ingrid Nymoen: Holberg alias kvinne – «Zille Hans Dotters Gynaicologia eller Forsvars Skrift for Qvindekiønnet»

Per Meldahl: «Fabler og Lignelser / .../ den kraftigste Maade at moralisere Paa». Et forsvar for Holbergs siste verk: Moralske Fabler

Eiliv Vinje: «Jeg har en heftig Lyst Satyricus at være». Om Holberg som satirikar

Asbjørn Aarseth: Narrativitet og moral i Holbergs historiografi

Jørgen Sejersted: Å reise med Gulliver, Niels og Peer – Holbergs Niels Klins underjordiske reise lest mellom Swifts Gulliver's Travels og Ibsens Peer Gynt

Jahn Thon: Holberg og heksene fra nord – den tvetydige fremmedhet

Andreas Lombnæs: Dårskapens nytte rasjonelt og irrasjonelt i Holbergs komedier

Eivind Tjønneland: Holberg som hysteriker

Jostein Børtnes: Det ondes problem og toleransebegrepet hos Holberg – noen postmoderne utfordringer

Nils Gilje: Ludvig Holbergs politiske tenkning – suverenitet og enevelde

Thor Inge Rørvik: Holberg og filosofien

Trolie, Tor Bastiansen: *Fra sublim kunst til konseptkunst: Skuespillerkunst 1750 – 2005* Teatervitenskapelige studier, nr. 7), Bergen, Universitetet i Bergen, Institutt for kulturstudier og kunsthistorie, 161 s.

Avhandlinger:

Holm, Jon: *Paysage et identité chez Chateaubriand : Du voyage en Amérique aux «Harmonies de la religion chrétienne avec les scènes de la nature et les passions du cœur humain»*, Oslo, Det humanistiske fakultet, Universitetet i Oslo, Unipub, 239 s. (Acta humaniora ; nr 229)

Kolderup, Trude: «*Ce cœur vide de goût pour la clôture*» : Etude de l'esthétique réaliste chez Marivaux et de la narration ouverte dans *La vie de Marianne* et *Le paysan parvenu*, Det historisk-filosofiske fakultet, NTNU, Trondheim, 298 s. (Doktoravhandlinger ved NTNU; 2005:35)

Krefting, Ellen: *I begynnelsen er følelsen: En studie av eksistensfølelsen som grensefigur i fransk tekst og tenkning fra Malebranche til Rousseau*, Oslo, Det humanistiske fakultet, Universitetet i Oslo, Unipub, 270 s. (Acta humaniora, nr 243)

Selvik, Randi M.: «*Kjendere og Liebhabere*»: *Musikere og musikkliv i Bergen ca. 1750–1830*, Trondheim, Det historisk-filosofiske fakultet, NTNU, 566 s. (Doktoravhandlinger ved NTNU; 2005:221).

Hovedoppgaver/masteroppgaver:

Andersen, Arvid Evjen: *Problembarn 1741–1771: en undersøkelse av de ulydige barna på Christiania tukthus og forholdet mellom stat og hushold i relasjon til hustukten* (masteroppgave i historie), Universitetet i Oslo, 126 s.

Basso, Aina: «*Til Velfortient straf og andre til afskye*»: *Blodskamsaker fra Trondheim Stiftamt 1729–1742 med utgangspunkt i Tukthuset i Trondheim* (masteroppgave i historie), Trondheim, NTNU, 110 s.

Fluge, Rannveig: *Overfattigkommisjonen for Bergen stift: Forholdet mellom lovverket for overkommisjonen og overkommisjonens virksomhet i praksis innen fattigvesenet i Bergen stift i perioden 1755–1770* (masteroppgave i historie), Universitetet i Bergen, 131 bl.

Haga, Anders Vestel: *Peter Wessel Tordenskiold: Hans administrative rolle under den store nordiske krig*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Oslo 191 s.

Hermanstrand, Håkon: *Sørsamisk samfunn i endring: Fokus på Åarjel-Njaarke 1775–1865* (hovedoppgave i historie), Trondheim, NTNU, 152 s.

Jakobsen, Stian: «*Sjukdomar, ernæring og helse*»: *Mortaliteten i indre og ytre strøk av Vestlandet: Ei historisk-demografisk studie av prestegjelda Indre Holmedal og Sogndal i*

Nordre Bergenhus amt 1769–1865 (masteroppgave i historie), Universitetet i Bergen, 136 bl.

Lauritsen, Elizabeth Svarstad: *Rekonstruksjon og tolkning: Med 1700-tallets sarabande som eksempel* (masteroppgave i dansevitenskap), Trondheim, NTNU, 75 bl.

Olsen, Janicken Elisabeth: *Ofoten 1701–1801: Folketall og etnisk sammensetning* (masteroppgave i historie) Universitetet i Tromsø, 108 s.

Sandvik, Eystein: *Papa Haydn's dead and gone?: Autensitet, kanonisering og nyere Haydnforskning* (hovedoppgave i musikkvitenskap), Universitetet i Oslo, 147 s.

Sele, Heidi: *Leilendinger og selveiere ved giftermål og enkestand: Bønder i Randaberg 1710–1829* (hovedoppgave i historie), Universitetet i Bergen, 109 bl.

Skauge, Jon Fredrik: *Folkedrakt – motedrakt – folkelig mote: Kvinnelig klesskikk i Orkdal fogderi og Trondheim by, 1790–1835* (hovedoppgave i historie), Trondheim, NTNU, 306 s.

Slettstrand, Kjetil: «*Trondheimsmiljøet» og tanken om et norsk universitet ca. 1760–1811: Ballade om et nasjonalt symbol etter et ektefølt behov? Hovedoppgave i historie, Trondheim, NTNU, 159 s.*

Artikler:

Amundsen, Kari: «Verk og bruk på Romerike: Den førindustrielle industrien» i *Romerike historielags årbok 2005* (21), ss. 69–99

Andersen, Eystein M.: «Austrått på 1700-tallet: Interiør og inventar i et norsk slottsanlegg» i *Fortidsminneforeningen. Årbok 2005* ss. 149–156

Bauer, Tom Jørn: «'Høisædebænken var den fornæmste Plads': Om møblering og boforhold på 1600- og 1700-tallet» i *Romerike historielag. Årbok 2005* ss. 275–300 (Årboka har tittelen: Romerike i barokk og rokokko: 1600- og 1700-tallet)

Bjørlin, Inge Manfred: «Ludvig Holberg og eneveldet: Hans påvirkning av 1700-tallets statsteori og syn på eneveldet» i *Historie. Populærhistorisk magasin* 15/4 ss. 65–71

Brandal, Trygve: «Hustveit: Ein liagard ved Saudafjorden» i *Folk i Ryfylke* 2005, ss. 26–43

Brenna, Brita: «Erik Pontoppidans natur: Mellom orden og under» (Om boken: Det første Forsøg paa Norges naturlige Historie: Forestillende dette Kongeriges Luft, Grund, Fielde ... av Erich Pontoppidan) i *Arr: idéhistorisk tidsskrift*

Danielsen, Camilla Kolstad: «Fra ape til menneske» i *Arr – idéhistorisk tidsskrift* nr. 4.

Eliassen, Knut Ove: Bokanmeldelse av *Den brogede oplysning: Om følelsernes fornuft og fornuftens følelse i 1700-tallets nordiske litteratur* av Thomas Bredsdorff i *Norsk litteraturvitenskapelig tidsskrift*

Frydenlund, Bård: «Bogstad og Peder Anker – næringsutvikling og investeringer» i *Norges Banks skriftserie* 2005/37

Frøslie, Arne: «En eiendomstvist fra Lunner på 1700-tallet» i *Årbok for Hadeland* nr. 38 ss. 53–55

Fure, Eli: «Spedbarnsdødeligheten i Asker og Bærum på 1700- og 1800-tallet» i *Tidsskrift for Den norske lageforening* 125/24, ss. 3468–3471

Fure, Eli: «Thomas McKeown og debatten om årsakene til dødelighetsnedgangen i Vesten fra 1700-tallet» i *Heimen* 42/1 ss. 37–48

Gervin, Karl: «Tro og tanke: 1700-tallet: Tingenes orden og sammenheng» i *P2-Akademiet* XXXIV s. 59–70. NRK P2 16.12.2004.

Holt, Ole Jakob: «Huset på Teien» *Romerike historielags årbok* 2005 (21), ss. 261–274. Teien gård Rælingen

Horgen, Jan E.: «Hus på Romerike på 1700-tallet» *Romerike historielags årbok* 2005 (21), ss. 233–259

Hundstad, Dag: «Sørlandske uthavnssamfunn – rendyrkede sjøfartskulturer» i *Sjøfartshistorisk tidsskrift*, ss. 7–141

Johannessen, Knut: «Journalføring og framfinning gjennom 250 år: Arkivsystemer i den dansk-norske forvaltningen på 1700-tallet: Framfinningssystemer i forvaltingens arkiver gjennom 250 år», (innledning av Arnt Ola Fidjestøl) i *Arkivråd* nr. 1 ss. 16–19

Knirk, James E.: «Handskrifter fra 1700-talet med runeinnskrifta N63 Gran kyrkje I» i *Motskrift: Tidsskrift for språk og litteratur* nr. 2 ss. 55–57. Artikkelen er kommentar til «Note om runeinnskrifta NO63, Gran kirke I» av Jan Ragnar Hagland

Krefting, Ellen M.: «Dyr og mennesker i fransk tenkning på 1700-tallet» i *Arr – idéhistorisk tidsskrift* 17/4

Nielsen, Anne-Mette: «Ferdsel og vegstell i nye former på 1600- og 1700-tallet» i *Årbok for Norsk vegmuseum 2005* ss. 61–78

Olaisen, Audhild: «Hamarøy kyrkje og korskyrkjene i Nordland på 1700-talet» i *Ottar* nr. 5 ss. 34–41

Osland, Magnar: «Musikk på Romerike 1600- og 1700-tallet» i *Romerike historielag. Årbok 2005* ss. 368–376 (Årboka har tittelen: Romerike i barokk og rokokko: 1600- og 1700-tallet)

Stoltz, Kenneth: «Montesquieu, Holberg og Norden» i *RISS 2005/1*

Tømte, Olav: «Kilder til personalhistorie på 1600- og 1700-tallet» i *Romerike historielag. Årbok 2005* ss. 6–32.

Wiese, Laila Grastvedt: «Kinesiske pagoder og tulipantrær: Rosemaling på Romerike», *Romerike historielag. Årbok 2005*, ss. 301–323

Ytterborg, Edgar: «Knud Leems 'Beskrivelse over Finmarkens Lapper': Et storverk om samisk kultur på 1700-tallet» i *Numer. Organ for tegneforbundet 64/2*, ss. 12–14.

Øye, Marie Kløvstad: «Bygdekvinneliv på 1700-tallet» i *Ringsaker, Veldre og Brøttum historielag. Årbok 2005*, ss. 62–70.

PUBLIKASJONER 2006

Har ikke ditt bidrag kommet med? Denne oversikten gjelder norske publikasjoner i 2006 som enten er registrert i alminnelige søkedatabaser eller er meldt direkte til bulletinens redaksjon. Vi tar forbehold om trykkfeil og feil i kildene.

Bøker:

Akselberg, Gunnstein; Tjønneland, Eivind; Thorsen, Frode: *Holberg og essayet*, Laksevåg, Alvheim & Eide, 2006 (Nordica Bergensia, 34–2006)

Gunnar Sivertsen: «Hvem vil lese dette essayet?»

Frode Thorsen: «Intet syntes mig at være meer modbydeligt og unaturlig»
– Om Holbergs operakritikk

Gunnstein Akselberg: Montaigne – Holberg – Fasting: Eit informalt
essayistisk stafettløp

Jon Hellesnes: Holbergs essayistiske filosofi

Nils Gilje: Humaniseringen av helvete

Ragnvald Kalleberg: Den første norske sosiologen og det skandinaviske opplysningsprosjektet

Sissel Høisæther: Holberg og eksempelet

Jahn Holljen Thon: Holbergs emblematiske ikonofobi: Det skremmende bildet

Ståle Dingstad. Om Holberg og kynikerne – et portrett og en epistel

Thor Inge Rørvik: Kunnskapsidealer i Holbergs essays

Det didaktiske rommet. Didaktisk topologi i Ludvig Holbergs *Moralske Tanker*. Doktordisputas ved Universitetet i Bergen, 9. november 2002:

Eivind Tjønneland: Opposisjonsinnlegg fra komitemedlem

Liv Bliksrud: Opposisjonsinnlegg fra komitemedlem

Aslaug Nyrnes: Svar fra doktoranden, 6. september 2006

Andersen, Eystein M.; Aune, Marit; Dalheim, Ulf; Wiseth, Marvin; Havran, Jirí: *Stiftsgården: Det kongelige palé i Trondheim*, Oslo, Andrimne, 159 s.

Arnesen, Finn (red.): *Morten Leuch d.y.'s dagbog 1757–1762: (Bogstadprotokollen)*, Oslo, Bogstad stiftelse / Bogstad gårds venneforening, 132 s.

Iversen, Gunnar (red.): *Estetiske teknologier 1700–2000*, Oslo, Scandinavian Academic Press, 295 s. (Estetiske teknologier; vol. 3). Serien er utgitt i samarbeid med Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet.

Olsen, Janicken Elisabeth: *Ofoten 1701–1801: Folketall og etnisk sammensetning* (samisk oversettelse: Heidi Andersen), Drag: Árran lulesamisk senter, Báhko, 92 s. (Etniske relasjoner i nordre Nordland i historisk perspektiv, delrapport nr 1) Revidert utgave av forfatterens masteroppgave i historie, Universitetet i Tromsø, 2005.

Røgeberg, Kristin M. (red.): *Norge i 1743: Innberetninger som svar på 43 spørsmål fra Danske Kanselli*, Oslo, Solum 2003. Bind 4: Løyland, Margit: *Aust-Agder, Vest-Agder, Rogaland, Hordaland, Sogn og Fjordane*, [2006].

Avhandlinger:

Danielsen, Camilla Kolstad: *Potpurri som genrepraksis i Voltaires sene filosofiske fortellinger*, Historisk-filosofisk fakultet, NTNU, Trondheim, 314 s.

Jordheim, Helge: *Gattungsverhandlungen zwischen Poetologie und Politik in der zweiten Hälfte des 18. Jahrhunderts: der Staatsroman im Werk Wielands und Jean Pauls*, Oslo, Det humanistiske fakultet, Universitetet i Oslo, Unipub, 452 s. (Acta humaniora; nr 257)

Langdalen, Jørgen: *The rhetoric of a reform: Gluck and Rousseau*, Oslo, Det humanistiske fakultet, Universitetet i Oslo, Unipub, 303 s. (Acta humaniora; nr 264)

Lauvstad, Hanne: *Helicons Bierge og Helglands schiær: Nordlands Trompets tekst, repertoar og retorikk*, Det humanistiske fakultet, Universitetet i Oslo, 287 s. (Acta humaniora; nr 255)

Sivertsen, Gunnar: *Kilden til Jeppe paa Bierget*, Oslo, Det humanistiske fakultet, Universitetet i Oslo, Unipub, 314 s. (Acta humaniora; nr 274)

Hovedoppgaver/masteroppgaver:

Andersen, Vivian Trolle: *Leseselskaper, dets medlemmer og boksamlinger i Bergen på slutten av 1700-tallet* (hovedoppgave ved Høgskolen i Oslo, Bibliotek- og informasjonsstudiene), Høgskolen i Oslo, 43 bl.

Jensen, Ellen: *Den litterære offentligheten i siste halvdel av 1700-tallet* (hovedoppgave ved Høgskolen i Oslo, Bibliotek- og informasjonsstudiene), Høgskolen i Oslo; 20, XXIII bl.

Korvald, Ingeborg: *Behandling av 1700-tallsportretter* (masteroppgave i konservering), Universitetet i Oslo, 105 bl.

Liu, Mirjam: *Undersøkelser og behandling av to 1700-talls portretter* (masteroppgave i konservering), Universitetet i Oslo, 96 s.

Mengshoel, Karen: *To portretter av J.C.C. Michaelsen: undersøkelser og behandling av to 1700-tallsmalerier* (masteroppgave i konservering), Universitetet i Oslo, 102 s.

Pinnerød, Ida Maria: *Johan Jacob og Methe Marie: en studie av flernavnsskikkens framvekst i Nordland på 1700-tallet* (masteroppgave i nordisk språkvitenskap), Universitetet i Tromsø, 2 bind

Ramberghaug, Kristian: «Biskop Gunnerus, geistlig embetsmann eller vitenskapsmann i bispekjole?» (masteroppgave i historie), Trondheim, NTNU, 79 s.

Reinsnos, Ambjørg: *Bak lås og slå: Ein arkeologisk analyse av nøklar og låsar i Hordaland frå rundt 800 til 1700 e.Kr.* (hovedoppgave i arkeologi), Universitetet i Bergen, 109 bl.

Artikler:

Alhaug, Gulbrand: «Dobbeltnamn – eit statussymbol på 1700-talet» i *Gammalt frå Stange og Romedal 2006*, ss. 175–191

Bliksrud, Liv: «Brutalitet og humanitet. Juridisk retorikk i opplysningslitteraturen» i Andersen, Per Thomas (red.): *Lesing og eksistens: Festskrift til Otto Hageberg*, Oslo, Gyldendal.

Brenna, Brita: «Halvannen tekopp av kokosnøttskall. Vitenskapelige og sosiale gjenstander i 1700-tallets samlingskultur» i *Agora* nr. 3.

Dørum, Knut: «Hvordan kullbøndene seiret i striden med Bernt Anker: Bondepolitikk og bondeøkonomi rundt Oslofjorden på 1700-tallet» (om konflikten mellom kullbøndene og Moss jernverk) i *Historisk tidsskrift* 85/3.

Ellingsve, Eli Johanne: «En brudeferd fra Vågå til soknedalen på 1700-tallet» (om Kjerstina Tronhus og Ole Sandbu og deres etterkommere) i *Årbok for Gudbrandsdalen 2006* (74) ss. 284–291.

Eriksen, Anne: «'Intet uden de sedvanlige leerpotter': antikvarer og fornminner i 1700-tallets topografiske litteratur» i *Tidsskrift for kulturforskning* 5/1 ss. 39–55

Fauskevåg, Svein-Eirik: «Ondt skal skal ondt fordrive: ondskap som moralsk opprustning» i *Arr – idéhistorisk tidsskrift* nr. 4.

Frøslie, Arne: «Fødsels- og dødsrater på Hadeland på 1700- og 1800-tallet» i *Årbok for Hadeland 2006* (39) ss. 25–28.

Gjevik, Bjørn Nilsen: «Sara Kjerstina Flor – en innflytter til Hitra på 1700-tallet: Avstamning og etterkommere» i *Årbok for Fosen 2006* (45) ss. 61–74.

Haugan, Anne S.: «Kongens menn uti musikken» i *Varden* 4. november 2006.

Haugen, Bjørn Sverre Hol: «Stakk frå 1700-talet: Fra våre magasiner» i *Solør-Odal: tidsskrift for lokalhistorie og kultur* 38/4 ss. 43–47.

Hyvik, Jens Johan: «Førestellingar om eit norsk språk? Kva tenkte språkgranskaran i Noreg kring eit norsk språk i løpet av det vi kan kalle det lange 1700-talet, altså frå litt før 1700 til litt etter 1800?» (Innledning holdt under Noregs mållags jubileumsseminar, Oslo, 4. februar 2006) i *Mål og makt* 36/1 ss. 20–31.

Jordheim, Helge: «Verdenslitteratur og litteraturforskningens kairós: Goethe, Auerbach, Said – og vi» i *Norsk litteraturvitenskapelig tidsskrift*.

Lindbach, Harald H.: «At faae disse Folk i et og andet forbedrede: Misjonærer i Lyngen på 1700-tallet» i *Menneske og miljø i Nord-Troms. Årbok 2006* ss. 12–15.

Løberg, Lars: «Husmannsvesenet på 1600-, 1700- og 1800-tallet: Foredrag for slektsforskerdagen i Oslo 29. oktober 2005» i *Genealogen* 20/1 ss. 13–21.

Maurseth, Anne Beate: «Spillets århundre», i *Arr. Idéhistorisk tidsskrift* nr. 1.

Myrheim, Frode: «En spelemann fra Stange og felekassa hans: musikkhistorie fra 1700-tallet» i *Årbok for norsk folkemusikk* 2006 (15) ss. 46–62.

Rydving, Håkan: «Sydsamiska namngivningsriter och joik under början av 1700-talet» i *Fjell-folk: årbok for Røros-traktene* 2006 (31)ss. 59–61

Spangen, Amund: «Dekorativ maling i grensetraktene» i *Fortidsminneforeningen. Årbok* 2006 (160), ss. 75–82

Steinfeld, Torill: «En kvinnestemme for nasjonen: nasjonalitet, identitet og språk i Madame de Staëls *Corinne ou l'Italie* og Christiane Korens journaler» i *Norsk litteraturvitenskapelig tidsskrift* 9/1 ss. 50–71

Supphellen, Steinar: «Christopher Hammers liv og virke» i *Årbok for Hadeland* 2006 (39) ss. 83–85

Teige, Ola: «Da Sverige var arvefienden: Follo og Den store nordiske krig 1709–1720» i *Follominne* nr. 43 ss. 7–24

Teige, Ola: «Kassemangel og malversasjon: straffeforfølgelse av misligheter i det norske embetsverket under eneveldet» i *Historisk tidsskrift* 85/2.

Tranberg, Anna: «Tekstilproduksjon på Hedmarken i et økonomisk perspektiv» i *Lokale tråder – tråkling gjennom tekstil- og lokalhistorie* ss. 31–49. Norsk lokalhistorisk institutt, Oslo 2006

Wold, Atle: «Britain 1603–1815» i Jan Erik Mustad og Ulla Rahbeck (red.): *A Short Introduction to the History of the United Kingdom* (kapittel 3), Trondheim, Fagbokforlaget, 2006, s. 67–97.

ved Jon Holm

MEDLEMMER I NORSK SELSKAP FOR 1700-TALLSSTUDIER

PR. MARS 2007

1. Amundsen, Arne Bugge, Institutt for kulturstudier og orientalske språk, UiO.
2. Arntzen, Sven, Institutt for kultur- og humanistiske fag, Høgskolen i Telemark.
3. Aspaas, Per Pippin, Institutt for historie, Universitetet i Tromsø.
4. Bjørsnøs, Annlaug, Institutt for moderne fremmedspråk, NTNU.
5. Bjørlin, Inge Manfred, Aust-Agder kulturhistoriske senter.
6. Bliksrud, Liv, Institutt for lingvistiske og nordiske studier, UiO.
7. Brenna, Brita, Senter for teknologi, innovasjon og kultur, UiO.
8. Bull, Ida, Institutt for historie og klassiske fag, NTNU.
9. Byberg, Lis, Avdeling for journalistikk, bibliotek- og informasjonsfag, Høgskolen i Oslo.
10. Christensen, Otto, Institutt for Kultur- og humanistiske fag, Høgskolen i Telemark.
11. Dahl, Gina, cand. philol., Bergen
12. Danielsen, Camilla Kolstad, Cappelen Akademisk Forlag.
13. Eliassen, Finn-Einar, Avdeling for samfunnssfag, Høgskolen i Vestfold.
14. Eliassen, Knut Ove, Institutt for nordistikk og litteraturvitenskap, NTNU.
15. Fauskevag, Svein-Eirik, Institutt for moderne fremmedspråk, NTNU.
16. Federhofer, Marie-Theres, Germanistisk institutt, UiTø.
17. Fjeldbu, Øyvind Gjems, Institutt for moderne fremmedspråk, NTNU.
18. Frydenlund, Bård, Institutt for arkeologi, konservering og historiske studier, Universitetet i Oslo.
19. Goring, Paul, Institutt for moderne fremmedspråk, NTNU.
20. Gorset, Hans Olav, Norges musikkhøgskole.
21. Grøtta, Marit, Institutt for litteratur, områdestudier og europeiske språk, UiO.
22. Hagen, Blix Rune, Institutt for historie, Universitetet i Tromsø.
23. Haugan, Anne Svånaug, Institutt for Kultur- og humanistiske fag, Høgskolen i Telemark.
24. Hegdahl, Anne Mette, Oslo.
25. Helness, Anne, Institutt for filosofi, ide- og kunsthistorie og klassiske språk, UiO.
26. Holm, Jon, Institutt for lingvistiske og nordiske studier, UiO.
27. Jordheim Helge, Institutt for litteratur, områdestudier og europeiske språk, UiO.
28. Kjørholt, Ingvild Hagen, Institutt for nordistikk og litteraturvitenskap, NTNU.
29. Kolderup, Trude, Romansk institutt, NTNU.

30. Kolnes, Fredrik Wold, Tromsø.
31. Krefting, Ellen Marie, Institutt for filosofi, ide- og kunsthistorie og klassiske språk, UiO.
32. Lohne, Jardar, Trondheim.
33. Løfaldli Eli, Institutt for moderne fremmedspråk, NTNU.
34. Løyland, Margit, Riksarkivet.
35. Markussen, Ingrid, Institutt for filosofi, ide- og kunsthistorie og klassiske språk, UiO.
36. Maurseth, Anne Beate, University of Santa Barbara.
37. Mordt, Gerd, Riksarkivet.
38. Nøding, Aina, Institutt for litteratur, områdestudier og europeiske språk, UiO.
39. Nyrnes, Aslaug, Avdeling for lærerutdanning, Høgskolen i Bergen.
40. Oftestad, Bernt T., Det teologiske menighetsfakultet.
41. Roos, Merethe, stipendiatur, Det teologiske menighetsfakultet.
42. Røssaak, Tor E., Bergen.
43. Schmidt, Michael, Institutt for kultur og litteratur, UiTø.
44. Schaanning Espen, Institutt for filosofi, ide- og kunsthistorie og klassiske språk, UiO.
45. Sejersted, Jørgen, Nordisk institutt, Universitetet i Bergen.
46. Selvik, Randi, Institutt for musikk, NTNU.
47. Sivertsen, Gunnar, NIFU STEP.
48. Solberg, Olav, Institutt for kultur- og humanistiske fag, Høgskolen i Telemark.
49. Steinfeld, Torild, Institutt for lingvistiske og nordiske studier, UiO.
50. Stoltz, Kenneth, Trondheim.
51. Tranberg, Anna, Institutt for kultur- og humanistiske fag, Høgskolen i Telemark.
52. Thorsen Frode, Griegakademiet, Universitetet i Bergen.
53. Trolie, Tor Bastiansen, Institutt for kulturstudier og kunsthistorie, Universitetet i Bergen.
54. Tønnesson, Kåre, Institutt for arkeologi, konservering og historiske studier, UiO.
55. Ulriksen, Solveig Schult, Institutt for litteratur, områdestudier og europeiske språk, UiO.
56. Wold, Atle L., Institutt for litteratur, områdestudier og europeiske språk, UiO.
57. Wiger, Ellen Nessheim, Henrik Ibsens skrifter, UiO.
58. Wählberg, Martin, Institutt for moderne fremmedspråk, NTNU.
59. Østberg, Kai, Institutt for arkeologi, konservering og historiske studier, UiO.

NORSK SELSKAP FOR 1700-TALLSSTUDIER

Leder:

Jørgen Sejersted, Nordisk institutt, Universitetet i Bergen.

Nestleder:

Aslaug Nyrnes, Avdeling for lærerutdanning, Høgskolen i Bergen.

Kasserer:

Gina Dahl, Institutt for klassisk filologi, russisk og religionsvitenskap, universitetet i Bergen.

Sekretær:

Torill Steinfeld, Institutt for lingvistiske og nordiske studier, Universitetet i Oslo.

Styremedlem:

Knut Ove Eliassen, Institutt for nordistikk og litteraturvitenskap, NTNU.

Første vara:

Jon Holm, Institutt for lingvistiske og nordiske studier, Universitetet i Oslo.

Andre vara:

Camilla Danielsen, Institutt for nordistikk og litteraturvitenskap, NTNU.

e-postadresse: bergen@1700-selskapet.org

1700-tallslenker:

www.1700-selskapet.org

www.e-enlightenment.info

www.cometes.org (fransk 1700-tallsnettsted)

<http://newark.rutgers.edu/~jlynch/18th/etext.html> (engelsk 1700-tallsnettsted)

www.isecs.org (International Society for Eighteenth-Century Studies)

www.c18.org (International Center for Eighteenth-Century Studies)

www.ish-lyon.cnrs.fr/sfeds (Société française des études du dix-huitième siècle)

www.voltaire.ox.ac.uk (Voltaire Foundation)

www.diderotp7.jussieu.fr/diderot (Société Diderot)

www.revuemarivaux.org (Revue Marivaux)

www.ub.ntnu.no/ess/til_opplysning/to_nr.13.php (publikasjon om DKNVS)